

2005-06-29

Finansdepartementet

Internationella avdelningen

**Gemensam beretts med SB, UD/GU,
FI/BA, FI/SKA**

Utvecklingsfinansiering

Dokumentbeteckning

—

Sammanfattning

Frågan gäller hur EU ska förhålla sig till olika initiativ om metoder för att öka de globala bistandsflödena som för närvarande diskuteras. Bakgrunden är konstaterandet att med nuvarande och framtida gradvisa ökningar av biståndsvolymer kommer de mål om minskad global fattigdom som det internationella samfundet enades om 2000 (millennieutvecklingsmålen) inte kunna nås på utsatt tid (2015). Ett antal förslag för att snabbt öka de globala bistandsflödena har därför presenterats och diskuteras nu i olika fora. Diskussionen utgör en viktig del av det som förväntas bli EU:s bidrag till FN:s högnivåmöte i september 2005 om översynen av Millenniedeklarationen och millennieutvecklingsmålen.

Diskussion har tidigare förts inom både finansministerkretsen och biståndsministerkretsen. Biståndsministrarna fastställde nya biståndsmål för EU vid rådsmötet den 24 maj, som sedan bekräftades vid europeiska rådets möte den 16-17 juni. Dessutom uppmanades till fortsatt ”granskning av de mest lovande alternativen för innovativa källor för finansiering av utveckling”. Dessutom välkomnades förslaget från G8-länderna om ytterligare skuldlättnad för fattiga och högt skuldsatta länder. Ekofin-rådet förutses nu arbeta vidare med innovativa finansieringskällor samt förslaget om ytterligare multilaterala skuldavskrivningar med sikte på att nå mer konkreta ställningstaganden.

Av förslagen om innovativa finansieringsmekanismer har framförallt det brittiska IFF-initiativet givits betydande uppmärksamhet. Initiativet syftar till att med hjälp av åtaganden om höjda biståndsnivåer ge ut obligationslån för att kunna tidigarelägga de utlovade höjningarna. Ett

pilotprojekt för att finansiera vaccinationsverksamhet ska sjösättas under året och arbete pågår med att lösa ut kvarstående tekniska frågor kring detta. Sverige stödjer pilotprojektet.

Dessutom har förslag om internationella skatter, där intäkterna ska användas som utvecklingsbistånd, förespråkats av några MS. Både obligatoriska och frivilliga avgifter på flygbiljetter är för närvarande föremål för närmare analys.

Med utgångspunkt i det förslag om 100% multilateral skuldlättnad för vissa högt skuldsatta och fattiga länder (de s.k. HIPC-länderna) som G8-länderna nyligen presenterade kommer också skuldfrågorna diskuteras.

Svensk ståndpunkt

Sverige verkar för ett kraftfullt bidrag från EU till FN:s Högnivåmöte i september. Europeiska rådets ställningstagande är ett viktigt steg i denna riktning. Det är också viktigt att beakta det ömsesidiga ansvaret i enlighet med Monterrey deklARATIONEN, såsom fortsatta insatser av utvecklingsländerna själva för att förbättra demokrati och samhällsstyrning och skapa förbättrade förutsättningar för tillväxt och utveckling. Ökad handelsliberalisering kan bidra till inkomstökningar för utvecklingsländerna som klart överstiger bistandsflödena. Dessutom behöver de ansträngningar som görs för att effektivisera biståndet i form av bl. a. harmonisering av insatser, ökat ägarskap samt anpassning till samarbetsländernas egna institutioner och processer, fortsätta.

Sverige ställer sig positivt till innovativa finansieringsmekanismer – varav IFF är det i dagsläget mest realistiska av befintliga förslag. IFF är ingen optimal lösning, men det är det mest realistiska alternativet för att snabbt möjliggöra kraftigt ökade, långsiktiga och stabila bistandsflöden till de fattigaste länderna. Initiativet är i första hand ämnat för länder som ligger under 0,7%-målet och som aviserat ökade bistandsvolymen men ännu inte nått dit. Sveriges och övriga fyra 0,7%-länderns roll bör vara att främja ett brett deltagande i IFF och att faciliteten sköts väl. Det är ur detta perspektiv som Sverige även finansiellt kommer att stödja pilotprojektet för IFF inom vaccinering.

De preliminära analyser som gjorts av förslaget om någon form av avgift på flygtrafik är inte tillräckliga för att ställning ska kunna tas. Fortsatt och mer ingående analys krävs av bl. a. effekter på efterfrågan (och därmed intäktsmöjligheter), administration och administrativa kostnader, samt användning av intäkter. Sverige är dock tveksam till en sådan pålaga.

Sverige välkomnar förslaget från G8-länderna om 100% multilateral skuldlättnad som ett viktigt steg för att lösa skuldproblemen för de fattigaste länderna. Fortsatt arbete krävs dock med att utarbeta detaljerna

kring förslaget. I detta arbete är det viktigt att säkerställa att kompensationen till de internationella finansiella institutionerna för att täcka de uteblivna återbetalningarna garanteras. De bidrag som utlovats från G8 för dessa kostnader måste bli additionella och inte ersätta minskade "reguljära" bidrag. Dessutom måste en rättvis bördefördelning av kostnaderna säkras och det måste finnas goda möjligheter att möta fattiga länders behov av subventionerad IMF-utlåning även framöver. Det är också viktigt att stödja uppföljningen av ländernas fattigdomsstrategier (PRS), korruptionsbekämpning och god samhällsstyrning för att säkra att de resurser som frigörs genom skuldavskrivningar ska användas för att bekämpa fattigdomen på ett effektivt sätt.

Budgetära konsekvenser

Diskussionen om behovet av ökade globala bistandsflöden bör ses i ljuset av uppnåendet av millenniemålen till 2015 och det faktum att givare inte tillräckligt snabbt ökat sina bistandsanslag. Alltför få länder (f.n. endast fem) lever upp till FN:s mål om att ge minst 0,7% av BNI i bistånd. Sverige tillhör sedan lång tid tillbaka den skara länder som uppnått denna nivå. Sverige har således inget behov av att utnyttja mer innovativa finansieringsmekanismer för att öka vårt bistånd. Vi kommer dock bidra till IFF:s pilotprojekt, inom ramen för biståndsbudget-anslaget, med en symbolisk summa för att ge en hävstångseffekt. Eventuella kostnader för skuldavskrivningar till de fattigaste länderna faller även de inom ramen för biståndsbudgetanslaget.